

TUTKINTOASETUSTEN ANTAMISESTA LUOVUTTAVA

ehtoja, joiden vallitessa itse tilanne ja tutkijan etukäteen suunniteltu toiminta takaisivat yksiselitteisen ja luotettavan vastauksen tutkimuksen esittämään kysymykseen." (s. 134). Yhteenvedonomaaisesti Asmus toteaa: "Siksi ei vain kreikkalaisten matematiikka ja astronomia, vaan myös heidän fysiikkansa ja fysiologiansa ovat merkittävässä mitassa spekulatiivisia, teoreettisia, abstrakteja" (s. 135). Mikäli tilannetta verrataan nykyaikaisen luonnontieteen tilanteeseen, väite pitää epäilemättä paikkansa, mutta on myös otettava huomioon, että kreikkalaiset pitivät ilmiöiden tutkimista kokeellisesti erilaisena toimintana miltä se näyttää nykyajan näkökulmasta. Heille sillä oli toinen merkitys.

Yleiskatsauksen luominen koko Platonin filosofiaan puolentoistasadana sivun puitteissa on tietysti hyvin epäkiitollinen tehtävä. Eräät kohdat (mm. ideateoria, kosmologia) olisivat kyllä vaatineet kreikkalaisten yleisten ajattelutapojen laajempaa selvittelyä, ennen kuin ne käyvät lukijalle ymmärrettäviksi. Hyödyllistä olisi ehkä myös ollut asettaa Platonin ja materialisti Demokritoksen filosofisia näkemyksiä systemaattisemmin vastakkain.

Kokonaisuutena ottaen Asmusen kirja on erittäin käyttökelpoinen. Tekijä tuntee Platonin dialogit perusteellisesti. Suomennos on luotettavan tuntuinen (eräät termit mm. "ajatusperäinen dialektiikka", särähtävät kyllä jonkin berran korvaan). Olisi toivottavaa, että Kansankulttuuri jatkaisi hyvin aloittamaansa sarjaa pienillä monografioidella muista filosofeista. Kyseeseen tulisivat esimerkiksi Aristoteles, Descartes, Spinoza ja Leibniz, ranskalaiset materialistit jne. Pienenä puutteena Platonkirjassa on sen kovin korkea hinta joka varmaan vähentää menekkiä. Tämän hintaisessa teoksessa voisi hyvin olla myös bibliografia ja henkilö- ja asiahakemisto jolloin sen käyttöarvo lisääntyisi huomattavasti.

Hannu Sivenius

Opetusministeriössä on jälleen käsiteltävänä uudet luonnokset yhteiskuntatieteellisen, humanistisen ja luonnontieteellisen alan tutkintoasetuksiksi. Niistä on pyydetty lausunnot Suomen ylioppilaskuntien liitolta, korkeakouluneuvostolta ja rehtorien neuvostolta. Vaikka asetusalunokseen on tehty eräitä muutoksia, mitään ratkaisevaa muutosta ei kuitenkaan ole tapahtunut. Käsiteltävinä olevat asetusalunokset ovat hätäratkaisu, jolla korkeakoulujen taholta tulevaa kritiikkiä pyritään vaimentamaan ottamatta sitä kuitenkaan huomioon missään keskeisissä kysymyksissä. Ratkaisematta ovat edelleen ongelmat, jotka vaivaavat kaikkien alojen tutkintoasetuksia. Keskeisiä ongelmia ovat mm. seuraavat:

— Mikä on tieteenalalle perustuvan laitoksen asema oman tieteen alansa tutkimuksen ja opetuksen kehittämisessä? Mikä asema niillä on tutkintojen sisällön määrittelyssä? Tutkinnonuudistukselle on ollut leimallista tieteenalalle perustuvan laitoksen aseman heikkeneminen, jota ilmentää mm. pyrkimys erillisen tutkinnonhallinnon kehittämiseen.

— Miten turvataan aluekorkeakouluille edes yhtä laaja autonomia päättää omista tutkinnoistaan kuin Helsingin yliopistolle? Miten aluekorkeakoulujen opetuksen ja tutkimuksen taso kyetään kohottamaan Helsingin yliopiston tasolle? Toteutumassa oleva tutkinnonuudistus johtaa siihen, että ainoastaan Helsingin yliopisto kykenee edes jossakin määrin torjumaan koulutuksen kapea-alaisen ammatillistamisen.

— Mikä asema eri tieteenaloilla on tutkinnoissa? Saavatko opiskelijat johdonmukaisen näkemyksen eri tieteenalojen perusteista? Miten estetään nykyisen sivuainejärjestelmän romuttaminen? Koulutusohjelma kootaan paketoimalla toisistaan irrallisia opintojaksoja/opeuskokonaisuuksia yhteen ja se suunnataan enemmän tai vähemmän suoraan johonkin ammatilliseen/yhteiskunnalliseen tehtävä-

alueeseen. Uudistus nyky muodossaan vaarantaa tieteesen perustuvan koulutuksen antamisen.

— Miten turvataan opiskelijoiden oikeus ja vapaus päättää itsenäisesti omista aineyhdistelmistään? Miten turvataan erityisesti tieteellisesti ja ammatillisesti järkevien sivuaineopintojen mahdollisuus? Kuten mm. Jyväskylän yliopiston kokemukset osoittavat, että "putkimainen" koulutusohjelma ehkäisee tämän sekä teoriassa että käytännössä.

— Mikä suhde tutkintojen laajuudella on niiden sisältöön? Miten tutkinnoista muodostetaan tieteellisesti ja pedagogisesti järkeviä kokonaisuuksia? Missä määrin tutkinnonuudistus merkitsee koulutuksen tieteellisen tason kohoamista? Tutkintojen mitoitaminen 160 opintoviikon pituiseksi on täysin mekaaninen toimenpide.

Koska mm. nämä kysymykset ovat ratkaisematta, Sosialistinen Opiskelijaliitto ja Tutkijaliitto ovat sitä mieltä, että yhteiskuntatieteellisen, humanistisen ja luonnontieteellisen alan tutkintoasetuksia ei pidä tässä vaiheessa lainkaan antaa. Koko tutkinnonuudistuksen suunnittelu on palautettava korkeakouluille ja ennen muuta tieteenalalaitosten itsensä valmisteltavaksi. Tutkintojen sisällön valmistelussa on turvattava tieteenalalaitosten keskeinen asema ja käsitellyn demokraattisuus. Samalla on purettava muodostunut tutkinnonuudistusbyrokratia, joka on kykenemätön ratkaisemaan uudistuksen keskeisiä ongelmia ja on kehittynyt demokraattisen tutkinnonuudistuksen esteeksi.

Sosialistinen Opiskelijaliitto ja Tutkijaliitto vetoavat kaikkiin opiskelijoihin, opettajiin ja tutkijoihin:

VASTUSTAKAAMME TUTKINTOASETUKSIA, JOTKA JOHTAISIVAT KORKEAKOULULAITOKSEN KEHITYSTÄ VÄÄRÄÄN SUUNTAAN!

Helsingissä 19. syyskuuta 1978
Sosialistinen Opiskelijaliitto
Tutkijaliitto